

1 **Innsendt resolusjonsforslag nr 10.**

2 **A. Forslagsstiller**

3 **Navn på lokallag/organisasjon:** SAIH Trondheim

4 **Kontaktperson:** Peder Brende Jenssen

5 **E-postadresse:** peder.brende.jenssen@gmail.com

6 **B. Forslaget**

7 *Tittel på resolusjon:*

8 Psykisk helse i akademia

9 *Resolusjonstekst:*

10 Psykisk helse må settes på dagsorden blant studenter og i akademia for å sikre lik og
11 rettferdig tilgang til høyere utdanning. Problemer knyttet til psykisk helse kan påvirke
12 studenters frafall, trivsel i studietiden og rekrutteringen til akademia. "Verdens
13 Helseorganisasjon (WHO) definerer god psykisk helse som en tilstand av velvære der
14 individet kan realisere sine muligheter, håndtere normale stressituasjoner i livet, arbeide på
15 en fruktbar og produktiv måte og ha mulighet til å bidra overfor andre og i samfunnet."
16 (Nes, 2017). Definisjonen vektlegger at god psykisk helse ikke bare regnes som fravær av
17 sykdom og plager, men som en positiv tilstand. Psykisk uhelse i akademia påvirker ulike
18 grupper på forskjellige måter og er et globalt, interseksjonelt og økende problem.
19 Resolusjonen retter fokus mot hvordan strukturene i akademia kan føre til psykisk uhelse,
20 som igjen fører til at særlig lavere sosioøkonomiske grupper ekskluderes fra akademia. Det
21 er generelt en underrapportering i mange land når det kommer til studenter og
22 akademikers psykiske helse på grunn av stigma rundt psykiske lidelser. Psykisk helse har
23 med dette som bakteppe hatt lav prioritet hos institusjoner for høyere utdanning og det bør
24 jobbes aktivt for å utvikle en kultur for god psykisk helse innen akademia.

25 **Psykiske utfordringer er utbredt i akademia**

26 Dokumentasjon fra Norge og internasjonalt viser at utfordringer knyttet til psykisk helse er
27 sterkt fremtredende blant studenter og akademikere. I studentenes helse- og
28 trivselsundersøkelse (SHoT) svarte over en fjerdedel, av ca. 50 000 studenter, at de det siste
29 året har slitt eller sliter med alvorlige psykiske plager (Knapstad *et. al.*, 2018). En
30 internasjonal undersøkelse utført av WHO kartla utbredelsen av psykiske lidelser for
31 førsteårsstudenter ved nitten universiteter i åtte land. Den viste at mangel på åpenhet om
32 psykiske vansker er et utbredt problem internasjonalt og at universiteter ikke kan tilby
33 helsetjenester som er tilstrekkelig for omfanget av psykiske vansker hos
34 studentene. (Auerbach *et al.*, 2018). Flere internasjonale studier har også vist at
35 masterstudenter og doktorgradsstipendiater har betydelig høyere sannsynlighet for å
36 oppleve tegn på depresjon og angst i forhold til den øvrige befolkningen (Evans *et. al.*, 2018;
37 Ibrahim *et. al.*, 2013; Levecque *et. al.*, 2017). Høyt frafall og lengre gjennomsnittstid for
38 doktorgradsstudier er for tiden et stort problem. Selv om det varierer mellom land og
39 institusjoner, er gjennomføringsgraden blant phd-studenter generelt lav, hvor mellom 25 og
40 60 % ferdigstiller doktorgraden sin i løpet av 7 år (African Network for Internationalisation
41 of Education, 2018; Cloete og Mouton, 2015; King, 2008; Wainerman og Matovich, 2016).

42 Psykisk helse kan være en av hovedfaktorene bak disse lave tallene (Hjorth *et. al.*, 2016).
43 Blant nylig uteksaminerte studenter er risikoen for å utvikle psykiske lidelser spesielt høy
44 hos kvinner, transpersoner og ikke-binære.

45 **Faktorer som fører til psykisk uhelse i akademia**

46 Blant studenter og akademikere er det et stigma rundt det å snakke om psykisk helse som
47 kan hindre dem fra å være åpne om egen helse og fra å søke hjelp. En utfordring er at
48 studenter ikke tør å spørre om hjelp fra ansatte ved universitetene i frykt for diskriminering i
49 studiet og senere når de skal søke jobb. Stipendiater står også overfor den etablerte
50 tankegangen om at "slik er en doktorgrad" hvor det å vise at man sliter psykisk kan
51 oppfattes som "svakt" og et tegn på at en ikke er kompetent nok. Dette bidrar til
52 underrapportering av problemer knyttet til psykisk helse, ettersom de fleste studenter og
53 akademikere gjør sitt beste for å skjule at de sliter (Martin, 2010; Rosenthal og Wilson, 2008).

54 Organiseringen av akademia kan være noe av roten til problemet. Det er flere faktorer som
55 påvirker ansatte og studenters mentale helse i akademia. Det har blitt vist at blant annet
56 veileders lederstil og forholdet mellom arbeid og familie spiller en viktig rolle (Evans *et. al.*,
57 2018). Arbeidsstrukturen i akademia er for eksempel dårlig tilpasset familieliv, da
58 doktorgradsstudenter og akademikere ofte jobber overtid, kveld og helg på grunn av
59 overveldende arbeidsbelastninger (Levecque *et. al.*, 2017). I tillegg har økningen i PhD-
60 stillinger de siste tiårene ikke blitt fulgt av en tilsvarende økning i høyere akademiske
61 stillinger, noe som har skapt utfordrende arbeidsforhold, og dermed mer stress og
62 konkurranse blant stipendiatene. Det finnes få faste stillinger og det er liten eller ingen
63 jobbstabilitet. Dette gjør en langsiktig karriere innen akademia vanskelig å satse på, og for
64 personer med lav sosioøkonomisk bakgrunn kan forskningsarbeid dermed være helt
65 utelukket. I flere land får doktorgradsstipendiater heller ingen lønn, og de må også betale
66 høye studieavgifter. En ny rapport som tar for seg situasjonen blant doktorgradsstipendiater
67 i Afrika sør for Sahara bemerket at de fleste universiteter ikke tilbyr betalte stillinger til
68 doktorgradsstipendiater, dermed er flertallet av studentene selvfinansiert (African Network
69 for Internationalisation of Education, 2018). Disse forholdene kan være ekstremt belastende
70 og bidrar til høyere forekomst av psykiske lidelser blant studenter og ansatte (Cooke *et. al.*,
71 2004).

72 **Diskriminering og interseksjonalitet**

73 Diskriminering og dårlig psykisk helse henger ofte sammen og det er derfor nødvendig å
74 jobbe interseksjonelt med de organisatoriske utfordringene og stigma knyttet til psykisk
75 helse i akademia. SAIH jobber allerede med temaet indirekte gjennom, blant andre, våre
76 partnerorganisasjoner som arbeider med rettigheter knyttet til både urfolk og seksuell
77 orientering, kjønnsidentitet og -uttrykk (SOGIE). Ett eksempel er organisasjonen *Colors*
78 *Rainbow* som jobber med å "gjøre utdanningssystemet i Myanmar mer åpent og
79 inkluderende og for å redusere vold og diskriminering av LHBT-ungdom" (SAIH, 2016).
80 Diskriminering på arbeidsplass eller studie bidrar negativt til studenter og akademikeres
81 psykiske helse.

82 Rammene som studenter og akademikere må forholde seg til i utdanningssystemet påvirker
83 deres psykiske helse. Som vi har vist over, så tyder mye på at deres rett til en god psykisk

84 helse ikke ivaretas godt nok, verken i Norge eller internasjonalt. Dette påvirker blant annet
85 hvem som har tilgang til høyere utdanning og gjennomføringsevnen til de som allerede
86 studerer/jobber i akademia. Om vi ønsker å nå målet om lik rett og tilgang til høyere
87 utdanning for alle (SAIH, 2018), så må studenter og akademikers psykiske helse tas på
88 alvor. De alarmerende tallene som har kommet frem om den psykiske uhelsen i akademia
89 viser at det må skje endringer om alle i realiteten skal ha de samme mulighetene innenfor
90 akademia.

91 **SAIH mener at:**

- 92 • Psykisk helse blant studenter og akademikere, og stigma rundt dette, er et viktig
93 tema som det bør settes mer fokus på.
- 94 • Høyere utdanningsinstitusjoner burde legge til rette for at personer med
95 psykologiske vansker, som ønsker å arbeide, skal ha mulighet til å gjøre dette.
- 96 • Akademia ikke burde være en institusjon som bidrar til å skape psykiske
97 helseutfordringer.

98

99 **SAIH skal:**

- 100 • Øke bevisstheten og jobbe for mer åpenhet blant studenter og akademikere i Norge
101 om problemer knyttet til psykisk helse i høyere utdanning og akademia.
- 102 • Jobbe for at undervisning og forskning ved norske høyere utdanningsinstitusjoner
103 ikke er med på å skape psykisk uhelse.
- 104 • Støtte studenter og akademikere som fremmer arbeid med psykisk helse og utfordrer
105 stigma rundt temaet, både i Norge og internasjonalt.
- 106 • Fremme informasjon om arbeidet til våre partnerorganisasjoner som jobber innen
107 psykisk helse til studenter og akademikere i Norge.

108

109 **Litteratur:**

110 African Network for Internationalisation of Education. (2018). *PhD capacities in Sub-Saharan Africa*.

111 Hentet fra: https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/h233_07_synthesis_report_final_web.pdf

112 Auerbach, R. P., Mortier, P., Bruffaerts, R., Alonso, J., Benjet, C., Cuijpers, P., ... & WHO WMH-ICS
113 Collaborators (2018). WHO World Mental Health Surveys International College Student Project:
114 Prevalence and Distribution of Mental Disorders. *Journal of Abnormal Psychology. Advance online
115 publication*. doi: <http://dx.doi.org/10.1037/abn0000362>

116 Cloete, N., Mouton, J. (2015). *Doctoral Education in South Africa*. Oxford: African Books Collective.

117 Hentet fra: <https://www.idea-phd.net/images/Doctoral-Education-in-South-Africa-WEB-3.pdf>

118 Cooke, R., Barkham, M., Audin, K., Bradley, M., Davy, J. (2004) Student debt and its relation to
119 student mental health. *Journal of Further and Higher Education*, 28(1), 53-66. doi:
120 10.1080/0309877032000161814

121 Evans, T. M., Bira, L., Betran Gastelum, J., Todd Weis, L., Vanderford, N. L. (2018). Evidence for a
122 mental health crisis in graduate education. *Nature Biotechnology*, 36(3), 282-284. doi: 10.1038/nbt.4089

123 Nes, R. B. (2017, 21. mars) Fakta om livskvalitet og trivsel i Norge. Hentet fra:

124 <https://www.fhi.no/fp/psykiskhelse/livskvalitet-og-trivsel/livskvalitet-og-trivsel-i-norge/>

- 125 Hjorth, C. F., Bilgrav, L., Frandsen, L. S., Overgaard, C., Torp-Pedersen, C., Nielsen, B., Bøggild, H.
126 (2016). Mental health and school dropout across educational levels and genders: a 4.8-year follow-up
127 study. *BMC public health*, 16, 976. doi: 10.1186/s12889-016-3622-8
- 128 Ibrahim, A. K., Kelly, S. J., Adams, C. E., Glazebrook C. (2013). A systematic review of studies of
129 depression prevalence in university students. *Journal of Psychiatric Research*, 47(2013), 391-400. doi:
130 10.1016/j.jpsychires.2012.11.015
- 131 King, M. F. (2008). *Ph. D. completion and attrition: Analysis of baseline demographic data from the Ph. D.*
132 *Completion Project*. Washington, D.C: Council of Graduate Schools.
- 133 Knapstad, M., Heradstveit, O. & Sivertsen B. (2018). *Studentenes Helse- og Trivselsundersøkelse 2018*
134 *(SHoT)*. Hentet fra: <https://shotstorage.blob.core.windows.net/shotcontainer/SHOT%202018.pdf>
- 135 Levecque, K., Anseel, F., De Beuckelaer, A., Van der Heyden, J., Gisle, L. (2017). Work organization
136 and mental health problems in PhD students. *Research Policy*, 46(2017), 868-879. doi:
137 10.1016/j.respol.2017.02.008
- 138 Martin, J. M. (2010) Stigma and student mental health in higher education. *Higher Education Research &*
139 *Development*, 29(3), 259-274. doi: 10.1080/07294360903470969
- 140 Rosenthal, B., Wilson, W. C. (2008) Mental Health Services: Use and Disparity Among Diverse College
141 Students. *Journal of American College Health*, 57(1), 61-68. doi: 10.3200/JACH.57.1.61-68
- 142 SAIH. (2016). *Myanmar*. Hentet fra: <https://saih.no/vart-arbeid/land/myanmar>
- 143 SAIH. (2018). *SAIHs strategi for kommunikasjon 2018-2021*. Hentet fra: [https://saih.no/hvem-er-](https://saih.no/hvem-er-saih/organisasjon/dokumenter)
144 [saih/organisasjon/dokumenter](https://saih.no/hvem-er-saih/organisasjon/dokumenter)
- 145 Wainerman, C., Matovich, I. (2016). Data and performativity in doctoral education: Information gaps
146 and suggestions for overcoming them. *Education Policy Analysis Archives*, 1(24), 124.
147 doi:http://dx.doi.org/10.14507/epaa.24.2584.